

SL(6)374 – Y Cod Apelau Derbyn i Ysgolion

Cefndir a diben

Mae'r Cod Apelau Derbyn i Ysgolion a gyhoeddwyd yn 2013 wedi'i ddiwygio i adlewyrchu'r newidiadau a wnaed gan Reoliadau Addysg (Trefniadau Apelau Derbyn) (Cymru) (Diwygio) 2023 ("Rheoliadau 2023") a ddaeth i rym ar 3 Mai 2023

Fe wnaeth Rheoliadau 2023 ddiwygio Rheoliadau Addysg (Trefniadau Apelau Derbyn) (Cymru) 2005 ("Rheoliadau 2005") er mwyn cynnwys opsiwn i apelau derbyn gael eu cynnal o bell, yn ogystal ag yn bersonol, neu drwy gymysgedd o'r ddau. Maent yn codio rhai trefniadau dros dro a gyflwynwyd mewn ymateb i bandemig y coronafeirws.

Mae Rheoliadau 2023 yn gymwys i'r ddau fath o wrandawriad apêl derbyn yr ymdrinnir â hwy o dan Reoliadau 2005, hynny yw apelau yn erbyn penderfyniad awdurdod derbyn i wrthod derbyn plentyn ac apelau gan gyrff llywodraethu yn erbyn penderfyniad awdurdod lleol i dderbyn i'w hysgol blentyn sydd wedi'i wahardd yn barhaol o ddwy ysgol neu ragor.

Mae'r Cod hwn hefyd yn cynnwys rhai diwygiadau technegol sy'n adlewyrchu newidiadau deddfwriaethol ers i'r Cod blaenorol gael ei gyhoeddi yn 2013.

Er gwybodaeth, gosodwyd y Cod hwn yn gyntaf ar 10 Mai 2023. Nododd adroddiad y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a ddosbarthwyd ar 17 Mai 2023 nifer sylweddol o wallau yn yr offeryn, a chafodd y Cod ei dynnu'n ôl wedyn gan Lywodraeth Cymru ar 26 Mai 2023. Cafodd ei ailosod ar 7 Awst 2023.

Y weithdrefn

Drafft Negyddol.

Mae Gweinidogion Cymru wedi gosod drafft o'r Cod gerbron y Senedd. Os, o fewn 40 diwrnod (ac eithrio diwrnodau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu neu (ii) ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y gosodir y drafft, bydd y Senedd yn penderfynu peidio â chymeradwyo'r Cod drafft, rhaid i Weinidogion Cymru beidio â dyroddi'r Cod.

Os na wneir penderfyniad o'r fath, rhaid i Weinidogion Cymru ddyroddi'r Cod (ar ffurf y drafft).

Gwaith craffu o dan Reol Sefydlog 21.7

Nodwyd y pwyntiau a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.7 mewn perthynas â'r Cod hwn.

1. Ym mharagraff 3.3, mae datganiad ynghylch pobl "... sydd â phrofiad yn cynnal ymchwiliadau neu wrandawiadau disgyblu." [**pwyslais wedi'i ychwanegu**]. O ystyried y cyd-destun, mae'n ymddangos y dylai gyfeirio at "ymholiadau" yn hytrach nag "ymchwiliadau". Ategir yr asesiad hwn gan y ffaith bod y datganiad, yn y testun Cymraeg, yn cyfeirio at "ymchwiliadau" yn hytrach nag "ymholiadau" trwy ddefnyddio'r gair "ymchwiliadau" yn hytrach nag "ymholiadau".
2. Ym mharagraff 4.23, mae datganiad mewn cromfachau ynghylch yr apelwyr yn ildio'u "hawl i **gyfnod rhybudd 14 diwrnod** ynglŷn â'u hapêl" ac yna cyfeiriad at y paragraff sy'n nodi'r hawl honno i gyfnod rhybudd (paragraff 4.4). Fodd bynnag, mae paragraff 4.4 yn darparu bod yn rhaid "rhoi o leiaf **10 diwrnod gwaith o rybudd ysgrifenedig** i apelwyr ynglŷn â dyddiad y gwrandawriad apêl". Mae'r anghysondeb hwn yn debygol o achosi dryswch i'r darllenydd, ac felly dylid diwygio paragraff 4.23 i gyfeirio'n gywir at yr hyn a nodir ym mharagraff 4.4.
3. Ym mharagraff 7.3, yn y testun Cymraeg, efallai y byddai'n fwy priodol defnyddio term gwahanol fel "cyflwyno" ar gyfer y cyfieithiad o "gofrestru". Mae'r term presennol, "cofrestru", yn awgrymu na ddylai'r dyddiad y bydd y panel apêl yn cyfarfod fod yn hwyrach na'r 15fed diwrnod ysgol ar ôl y diwrnod pan **gofrestrir** yr apêl yn hytrach na'r diwrnod y caiff ei gyflwyno neu ei dderbyn.
4. Yn Atodiad A, ym mharagraff A.20, yn y testun Cymraeg, mae'r geiriau "fel disgybl" ar goll o'r cyfieithiad o'r frawddeg "**derbyn plentyn fel disgybl**" [**pwyslais wedi'i ychwanegu**].

Ymateb y Llywodraeth

Pwynt Craffu Technegol 1:

Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno â'r pwynt adrodd. Fodd bynnag, rydym o'r farn bod y bwriad deddfwriaethol yn glir, ac na fydd neb yn cael ei gamarwain o ran y defnydd o "enquiries", sy'n gyson â'r fersiwn flaenorol o'r Cod hwn ac nad yw wedi achosi unrhyw ddryswch. Serch hynny, byddwn yn diwygio i gyfeirio at "inquiries" y tro nesaf yr adolygir y Cod.

Pwynt Craffu Technegol 2:

Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno â'r pwynt adrodd. Byddai'n well cyfeirio at y cyfnod rhybudd yn yr un ffordd. Fodd bynnag, mae'r ddau gyfeiriad yn disgrifio nifer y diwrnodau sy'n ofynnol ar gyfer y cyfnod rhybudd yn gywir. Nid ydym yn credu y bydd unrhyw un yn

cael ei gamarwain ond byddwn yn sicrhau bod paragraff 4.23 yn cael ei ddiwygio i adlewyrchu'r derminoleg ym mharagraff 4.4 y tro nesaf yr adolygir y Cod.

Pwynt Craffu Technegol 3:

Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn y byddai "cyflwyno" wedi bod yn gyfieithiad mwy uniongyrchol o "lodged" ond mae'n fodlon bod y defnydd o "cofrestru", yn y cyd-destun, yn cyfleu'r ystyr a fwriadwyd ac na fydd yn camarwain unrhyw un.

Pwynt Craffu Technegol 4:

Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno â'r pwynt adrodd. Fodd bynnag, yng nghyd-destun llawn y paragraff nid ydym o'r farn y bydd unrhyw un yn cael ei gamarwain gan y ffaith bod y geiriau hynny wedi eu hepgor yn y testun Cymraeg a chredwn fod yr ystyr yn glir. Fodd bynnag, byddwn yn mynd i'r afael â'r hepgoriad hwn y tro nesaf yr adolygir y Cod.

Trafodaeth y Pwyllgor

Trafododd y Pwyllgor yr offeryn gydag ymateb y Llywodraeth yn ei gyfarfod ar 11 Medi 2023 ac mae'n cyflwyno adroddiad i'r Senedd yn unol â'r pwyntiau adrodd uchod.

